

óta működik a II. János Pál-Alapítvány a Sahel-övezet népeinek megsegítésére.) Afrika békéje a fejlődéstől és az országok kiengesztelődésétől függ. Fejlődés és új szív a béke új nevei.

Szabó Ferenc

AZ EURÓPAI PÜSPÖKÖK HATODIK SZIMPOZIONJA

1985. okt. 7. és 11. között tartották meg Rómában az európai püspökök 6. szimpozionját a szekularizáció és a földrész evangelizálása témaköréről. Az összejövetelt az Európai Püspökkari Konferenciák Tanácsa szervezte. (Mint ismeretes, e Tanács 1971-ben jött létre; hosszú ideig Etchegaray bíboros vezette; jelenlegi elnöke B. Hume angol bíboros.) A szimpoziont regionális összejöveteleken készítették elő az év első felében; ezek alapján mutatta be a jelenlévőknek a problémát Hume bíboros, illetve az előadások és a csoportmegbeszélések ezt az előzetes helyzetfelmérést vették figyelembe. Mintegy 12 bíboros és 80 püspök, továbbá néhány pap és világi szakember vett részt a szimpozionon. A magyar egyházat Paskai László kalocsai koadjutor-érsek képviselte. Előadást tartott J. Schasching osztrák jezsuita szociológus, P. Valadier, francia jezsuita filozófus (az *Études* igazgatója), Danneels belga és Hume angol bíborosprímás. A megbeszélések végén Hume bíboros összegezte az eredményeket. Most előbb ezt az összegezést foglaljuk össze, majd pedig ismeretjük azt a beszédet, amelyet a Szentatya intézett a szimpozion résztvevőihez.

A megbeszélések során – mondotta Hume bíboros – azokat az elemeket, tényezőket vizsgáltuk meg, amelyek a földrész megosztottsága ellenére is közősek Európában. Bár sok európai még vallásosnak vallja magát, a család és a társadalom egyéb intézményei egyre kevésbé képesek arra, hogy a hitet átadják és élhetővé tegyék. A vallás egyre inkább a társadalmi élet peremére szorul. Az európaiak szerint a vallásgyakorlat, a vallási normák követése teljesen az egyén tetszésére van bízva. Európa jelenleg kereszténység után i korszakát éli. Második evangelizálásra van szüksége. Ebben elsőrendű szerepe van a hívők tanúságtételének: a vallás nem menekülés a társadalomból; a hit értelmet és jelentést ad az élet egészének. Örvendetes jelenség, hogy sokan, főleg fiatalok, új csoportokban és mozgalmakban találják meg vallási támaszuakat.

Hume bíboros kitért a kelet- és nyugat-európai helyzet közötti különbségekre, a szekularizáció folyamatát illetően. Nyugat-Európában az egyházak minden szempontból szabadságot élveznek; megvan a lehetőségük, hogy válaszoljanak a szekularizáció kihívására. A püspökök feladata az, hogy megvédelmezzék a jogos különbözőséget és változatosságot, és biztosítsák az egységet. Az elvilágiasodott Európa evangelizálásához hozzátartozik, hogy az egyház elkötelezze magát az igazságosság és a béke előmozdítására, gyakorlati segít-

séget nyújtson az embereknek, enyhítse szenvedéseiket. Az evangélium a szeretet civilizációját építi, amelyben az emberek fontosabbak a dolgoknál, az erkölcs előbbre való a technológiánál. A szimpozionon tekintettel voltak az őszirendkívüli szinódusra és az 1987-es szinódusra is: ezek távlatában vizsgálták az evangelizálás témáját. Hume bíboros záróbeszédében az európai egyház evangelizáló feladatait három szóval jelölte meg: párbeszéd, kölcsönös felelősség és diakónia (szolgálat). Ezeket részletezte a megbeszélések alapján.

11. János Pál pápa okt. 11-én fogadta a szimpozion résztvevőit és hosszú beszédet intézett hozzájuk. Íme fontosabb pontjai:

Az európai földrész mélyreható kulturális, társadalmi, politikai és gazdasági válságon esett át. Az új helyzet, a szekularizáció (amely nagyon bonyolult jelenség) egészen új módon kívánja meg a gyökereiben keresztény Európa újraevangelizálását. Szembe kell nézni az új helyzettel. Teremtő módon, bizalommal kell lendületet adni az evangélium hirdetésének és megtestesítésének.

Sajnos, Európa nem egységes: történelmi és ideológiai tényezők hozták létre azt a nagyon súlyos helyzetet – Kelet és Nyugat elkülönülését –, amely elfogadhatatlan a humanista és keresztény eszményektől vezérelt tudatoknak. A Helsinki Záróokmány 10 évvel ezelőtt reményt keltett az európai népekben; úgy tűnt, hogy kedvez a kölcsönös szolidaritásnak, a szabad és termékeny kapcsolatteremtésnek és az együttműködésnek. Ezt a reménységet elevenen kell tartani, mert az együttműködés Európa népeinek egyetlen méltó útja, egyedül ez képes megnyitni Európa számára az igazi béke távlatait. Az Egyház természete és lényeges küldetése folytán arra hivatott, hogy előmozdítsa a földrész népei között az együttműködést, a testvériséget és a békét. A keresztények egységtörekvése, az ökumenikus egyetértés is a béke szükséges dimenzióját képviseli, azon túl, hogy önmagában jó és az evangelizálás feltétele.

A Pápa rámutatott arra, hogy a földrész a fejlett északi földtekéhez tartozik, a fejlődésben elmaradt Déllal szemben. A lényeges különbség Észak és Dél között új módon veti fel az igazságosság és a béke problémáit. Nyugat- és Kelet-Európának együtt kellene keresnie – mellőzve a hegemónikus törekvéseket, a gazdasági és ideológiai számításokat – azokat az utakat, reformokat, szerkezeti átalakításokat, amelyek világviszonyban megoldják Észak és Dél ellentétét. Az egyháznak az igazságosság, a szeretet és a béke evangéliumi értékeiről kell tanuskodnia, ezeket kell előmozdítania.

A Szentatya kitért a család problémáira, amelyek a szimpozion egyik gyűjtőpontjában álltak. A családtól függ jórészt az egyház és a társadalom jövője Európában. A „fogyasztói” és élvhajhász mentalitás következménye a családi erkölcs hanyatlása. Ennek egyik megnyilvánulása a szabados törvényhozás az abortusz kérdésében. A szekularizált állam, társadalom, és az orvostudomány itt csődöt mond. Az emberi élet védelme és megmentése helyett – az ún. „szabadság” nevében – engedélyezi és gyakorolja a művi vetélést. A Pápa rámutatott: Európa lakossága 1960-ban a világ lakosságának 25 %-át tette ki; ha folytatódna a jelenlegi tendencia a születéscsökkenésben, a jövő század

derekán az említett arányszám már csak 5 % lenne!

A mai szekularizált ember számára Isten a látóhatáron kívül marad. Nyugat-Európában a filozófia és a gyakorlat „Isten halálát” hirdeti, Kelet-Európában a hivatalos ideológia az ateizmus. Mindkét oldalon – Nyugaton és Keleten – válságba jutott a tudomány és a technológia hatására kialakult kizárólagos utilitarista racionalitás. Az európai egyetemek, amelyek az egyháznak köszönhetik megszületésüket, képtelenek kidolgozni elfogadható kulturális programot. Az evangelizálásnak tehát ezzel a helyzettel kell szembenéznie Európában. Az Egyház hivatása ma az, hogy visszaadja a lelket a modern európai társadalomnak, Nyugaton éppúgy, mint Keleten. Jelen kell lennie a mai ember életében, közel kell mennie hozzá irgalmas szamaritánusként, ahogy a szentek tették. Európa evangelizálói a múltban is elsősorban a szentek voltak. A Szentlélek a Zsinaton szólt az Egyházhoz; e Zsinat szellemében kell hozzáfogni Európa új evangelizálásához.

Szabó Ferenc

LEGYEN MEG A TE AKARATOD, MIKÉPPEN MENNYBEN, AZONKÉPPEN ITT A FÖLDÖN IS

Nézd, itt vagyok, Istenem,
hogy teljesítsem akaratomat . . .

Atyánk, fogadd el imánkat. Szívünk legmélyéről fakad:
Legyen meg a te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is.
Ember ezt nem kérhetné, sohasem kérhetné,
ha mielőttünk Valaki már nem fejezte volna ki ezt a kérést.
Valaki: Jézus, a te engedelmes Fiad.
Egyetlen Fiad öröktől fogva mondja Neked: Igen!
Ezt ismételve, amikor a világba jött, már emberi szavakkal:
„Nézd, itt vagyok, Istenem, hogy teljesítsem akaratomat!”
Tulajdonképpen nem is mondott mást, Betlehemtől a Golgotáig.
Add meg, Atyánk, hogy mi is mindig így szóljunk Hozzád!
Most, és majd abban az órában, amikor mi is így kiáltunk:
„Atyánk! Beteljesedett . . . Kezedbe ajánljuk lelkünket. Amen.”

„Igen!” – az Olajfák kertjében

Atyánk! Ismerjük Jézusod gyermekkorát, a názáreti éveket.
Növekedett korban és bölcsességben,
az édes, meleg otthon titokzatos áhítatában.
Vele járunk Galilea napsütött tájain, virágos réteken,
aranylón sárguló búzamezőkön.